

Ari Koponen ps

Kirjallinen kysymys lapsikuolemaperheiden kohtelusta perhevapaaudistuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituksen laatimaa perhevapaaudistusta ylistetään vuolaasti, ja sen on sanottu lisäävän perheiden hyvinvointia ja kohentavan tasa-arvoa. Uusi perhevapaaudistus kohtelee kuitenkin lapsikuolemaperheitä todella kovalla kädellä, sillä uudistuksen mennessä läpi vanhempi saa lapsen kuoleman jälkeen vanhempainpäivärahaa vain 12 päivää, jonka jälkeen hänen tulisi lain mukaan kyetä palaamaan takaisin töihin.

Oman lapsen menettäminen on pahin mahdollinen tilanne, mitä kukaan voi kohdata. Lapsen kuolema romahduttaa perheen perusturvallisuuden ja rikkoo luottamuksen elämään. Lapsikuolemat ovat kuitenkin onneksi melko harvinaisia Suomessa, sillä vuosittain lapsia kuolee noin 300 ennen heidän 2-vuotissyntymäpäiväänsä.

Perhevapaaudistus jättää lapsikuolemaperheet uudistuksesta hyötyjien ulkopuolelle, sillä näiden perheiden etuuksia ollaan leikkaamassa ilman minkään näköisiä perusteluita. Nykyinen käytäntö on, että jos lapsi syntyy kuolleena, vanhempi saa äitiysrahaa 105 päivän ajalta. Uudistuksessa korvattavien päivien määrä lyhenee 84 päivään. Myös isyysrahaa ollaan vähentämässä 18 päivästä 12 päivään. Jos taas lapsi kuolee vanhempainvapaan aikana, vanhempi on oikeutettu 12 vanhempainrahopäivään, jonka jälkeen pitäisi kyetä töihin.

Esimerkiksi Tanskassa lapsikuolemaperheet on huomioitu ihan eri tavalla. Tanskassa laki takaa molemmille vanhemmille 26 viikon jakson, jolta maksetaan päivärahaa. Tätä ajanjaksoa kutsutaan surulomaksi. Suruloma antaa vanhemmille mahdollisuuden käsitellä menetystä ilman, että perheen toimeentulo romahtaa ja tilanne heikkenee vielä lisää.

Perhevapaaudistuksen on arvioitu maksavan noin 80 miljoonaa euroa. Tässä kokonaisuudessa 300 lapsikuolemaperheen etujen leikkaaminen on melko turhaa, mutta lähettää kuitenkin selvän viestin lapsikuolemaperheille. Tällaisenaan perhevapaaudistus vie kaiken menettäneiltä vielä lisää, vaikka hallitusohjelmassa luvataan, että Suomi on entistä tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi maa, jossa luottamus lisääntyy ja jokainen ihminen on arvokas.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 126/2021 vp

Onko hallituksen mielestä 12 päivää riittävä aika toipua lapsen kuolemasta ja palata takaisin töihin ja

onko perhevapaauudistus yhdenvertainen myös lapsikuolemaperheille?

Helsingissä 11.3.2021

Ari Koponen ps